

# PLAN WYNIKOWY Z HISTORII

na rok szkolny 2022/2023

Dla klasy I Branżowej Szkoły Zawodowej

Podręcznik: 'Dziś historia' cz. 1, wyd. SOP Oświatowiec

Temat	Zagadnienia	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
<b>Rozdział I. Starożytność i średniowiecze</b>			
1. Najstarsze ośrodki cywilizacyjne starożytności	Usystematyzowanie wiedzy na temat najstarszych ośrodków cywilizacji w starożytności.	<ul style="list-style-type: none"><li>– wyjaśnia pojęcia: historia, chronologia, epoka, system irygacyjny, struktura społeczna, miasta- państwa, stela, piramida, monarchia despotyczna, rządy teokratyczne, politeizm, mumifikacja, kodeks praw, system kastowy, faraon, życie pośmiertne</li><li>– wymienia najstarsze starożytne cywilizacje</li><li>– wskazuje cechy charakterystyczne cywilizacji starożytnego Wschodu</li><li>– przedstawia najważniejsze systemy etyczno-religijne wyróżniane w starożytnych cywilizacjach</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>– omawia położenie starożytnych cywilizacji Bliskiego i Dalekiego Wschodu</li><li>– charakteryzuje cywilizację starożytnego Egiptu, Mezopotamii, Indii i Chin</li><li>– rozróżnia rodzaje pisma w poszczególnych cywilizacjach starożytnych</li><li>– porównuje rozwój cywilizacji Bliskiego Wschodu z cywilizacjami Indii i Chin</li><li>– sytuuje w czasie i przestrzeni cywilizacje starożytne</li><li>– uzasadnia, kiedy możemy mówić o początkach historii poszczególnych państw</li></ul>
2. Dziedzictwo antycznej cywilizacji	Uporządkowanie wiedzy na temat antycznej	<ul style="list-style-type: none"><li>– wyjaśnia pojęcia: Hellenowie, Hellada, kultura mykeńska, wieki ciemne, epoka archaiczna, wielka kolonizacja, epoka klasyczna, imperium, wojna</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>– charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia greckiej kultury i sztuki</li><li>– przedstawia strony biorące udział w wojnie peloponeskiej</li></ul>

greckiej	cywilizacji greckiej.	<p>peloponeska, epoka hellenistyczna, polis, obywatel, oligarchia, demokracja, sąd skorupkowy, ostracyzm, strateg, heros, mit, wyrocznia, igrzyska w Olimpii, dramat, filozofia, kolumny, realizm</p> <p>– wymienia najważniejsze wydarzenia i procesy w dziejach Greków od ich przybycia na obszar Hellady po czasy Aleksandra Wielkiego</p> <p>– omawia bitwę pod Maratonem i Termopilami</p>	<p>– wyjaśnia, czym były greckie <i>poleis</i> i na czym polegały ich systemy ustrojowe</p> <p>– określa, jakie działania Aleksandra Wielkiego wpłynęły na stworzenie imperium</p> <p>– analizuje cechy kultury hellenistycznej</p> <p>– uzasadnia, dlaczego Ateny nazywa się ojczyzną demokracji</p>
3. Dzieje i osiągnięcia cywilizacyjne starożytnego Rzymu. Początki chrześcijaństwa	Zapoznanie z najważniejszymi dziejami i osiągnięciami starożytnego Rzymu. Poznanie początków chrześcijaństwa.	<p>– wyjaśnia pojęcia: republika, plebejusze, patrycjusze, trybun ludowy, senat, prawo weta, Imperium Romanum, prowincja, Cesarstwo Rzymskie, romanizacja, wielka wędrówka ludów, Germanie, kopuła, łuk, cyrk, amfiteatr, termy, łuk triumfalny, chrześcijaństwo, Mesjasz, bazylika, biskup, diecezja, doktryna, edykt mediolański</p> <p>– omawia przykłady osiągnięć architektury, literatury i sztuki w starożytnym Rzymie</p> <p>– przedstawia wkład starożytnych Rzymian w dziedzictwo cywilizacji europejskiej</p>	<p>– charakteryzuje najważniejsze etapy rozwoju chrześcijaństwa w I–IV w. n.e.</p> <p>– przedstawia proces tworzenia i upadku republiki w Rzymie</p> <p>– wskazuje różnice pomiędzy społeczeństwem greckim a rzymskim – zwłaszcza w zakresie ich organizacji politycznej</p> <p>– uzasadnia i ocenia wpływ greckiej myśli filozoficznej, sztuki oraz religii na cywilizację starożytnego Rzymu</p> <p>– analizuje, czym różniło się chrześcijaństwo od innych wierzeń starożytności</p> <p>– uzasadnia, że Rzymianie przyczynili się do powstania aktualnej do dziś koncepcji prawa</p>
4. Cesarstwo Bizantyjskie oraz świat islamu	Przybliżenie początku dziejów Cesarstwa Bizantyjskiego i świata islamu.	<p>– wyjaśnia pojęcia: Cesarstwo Wschodniorzymskie, Bizancjum, Arabowie, ikonokłści (obrazoburcy), papież, klątwa, rozłam w Kościele, sztuka bizantyjska, kościół Hagia Sophia (Mądrości Bożej), islam, muzułmanin, prorok, Allah, Koran, kalif, meczet</p> <p>– omawia charakterystyczne cechy literatury i sztuki arabsko-muzułmańskiej</p> <p>– przedstawia podłoże, przebieg i konsekwencje sporu związanego z kultem świętych obrazów, do którego doszło w Bizancjum w VIII i IX wieku</p>	<p>– charakteryzuje cechy bizantyńskiego kręgu kulturowego, uwzględniając specyfikę wschodniego chrześcijaństwa</p> <p>– analizuje, jaką rolę odegrali Arabowie i islam w dziejach Bliskiego Wschodu i basenu Morza Śródziemnego</p> <p>– uzasadnia wpływ Arabów i islamu na średniowieczną Europę, uwzględniając ich osiągnięcia w matematyce, astronomii, medycynie i filozofii</p>
5. Europa Zachodnia	Zrozumienie procesów zachodzących	<p>– wyjaśnia pojęcia: „Europa barbarzyńska”, wyznanie ariańskie, język romański, obrządek łaciński, klasztor, upadek życia miejskiego, Merowingowie, Królestwo</p>	<p>– charakteryzuje rolę Karola Wielkiego oraz epoki karolińskiej w dziejach Europy</p> <p>– sporządza linię czasu z najważniejszymi wydarzeniami z</p>

	na ziemiach Europy Zachodniej po upadku Cesarstwa Rzymskiego.	Franków, majordomus, traktat w Verdun, dynastia karolińska, Rzesza Niemiecka, Święte Cesarstwo Rzymskie Narodu Niemieckiego, feudalizm, lenno, senior, wasal, warstwa rycerska, immunitet, Państwo Kościelne, uniwersalizm, niewola awiniońska papieży, wielka schizma zachodnia, rekonkwista, krucjaty, zakony rycerskie, Cesarstwo Łacińskie – omawia konflikt pomiędzy cesarzem i papieżem, którego podłożem było starcie się dwóch uniwersalizmów: cesarskiego i papieskiego – przedstawia uwarunkowania oraz następstwa wypraw krzyżowych – wyjaśnia postanowienia traktatu z Verdun	wypraw krzyżowych – analizuje, jak potoczyły się losy Europy Zachodniej po upadku Cesarstwa Zachodniorzymskiego, uwzględniając kwestie zmian w życiu społecznym i sposobie sprawowania władzy – uzasadnia znaczenie koronacji cesarskiej Karola Wielkiego i Ottona I dla dziejów zachodniej Europy
6. Kultura łacińskiej Europy w średniowieczu	Zapoznanie z kulturą łacińskiej Europy w średniowieczu.	– wyjaśnia pojęcia: prawosławie, katolicyzm, język łaciński, kultura rycerska, kultura dworska, poematy rycerskie, trubadur, literatura łacińska, scholastyka, uniwersytet, romanizm, gotyk, plan prostokąta lub krzyża łacińskiego, sklepienia kolebkowe i krzyżowe, półkolisty łuk, transept, sklepienia krzyżowo-żebrowe, przypory, łuki oporowe, witraż, rozeta, pinakle, malarstwo ołtarzowe – omawia uniwersalny charakter kultury chrześcijańskiej Europy – przedstawia cechy stylu romańskiego i gotyckiego oraz podaje przykłady – wyjaśnia rolę uniwersytetów, czyli niezależnych zrzeszeń studentów i profesorów w rozwoju wiedzy oraz kształceniu	– analizuje, na czym opierał się uniwersalny charakter kultury zachodnioeuropejskiego średniowiecza oraz jakie były jej wspólne źródła i przejawy – analizuje, jakie znaczenie miał postępujący rozwój twórczości w językach narodowych w Europie w omawianym okresie – porównuje ze sobą style romański i gotycki w architekturze średniowiecznej – uzasadnia ponadczasowe znaczenie osiągnięć kulturowych i naukowych uniwersalnego charakteru kultury zachodnioeuropejskiej
7. Starożytność i średniowiecze – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.
8. Starożytność i	jw.	jw.	jw.

średniowiecze – lekcja sprawdzająca			
<b>Rozdział II.</b> <b>Ziemie polskie w średniowieczu</b>			
9. Narodziny państwa polskiego – panowanie Mieszka I i Bolesława Chrobrego	Uporządkowanie wiedzy na temat kształtowania się państwa polskiego za Mieszka I i Bolesława Chrobrego.	<ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia pojęcia: państwo Polan, gród, obrządek łaciński, trybut, dynastia Piastów, Wielkopolska, Grody Czerwieńskie, Śląsk, Małopolska, <i>Dagome iudex</i>, opole, družyna książęca, kanonizacja, relikwie męczennika, zjazd gnieźnieński, <i>Kronika</i> Galla Anonima, Drzwi Gnieźnieńskie, arcybiskupstwo, świadczenia, daniny, służebności</li> <li>– przedstawia terytoria, które weszły w skład państwa Mieszka I</li> <li>– wymienia terytoria, które znajdowały się pod panowaniem Bolesława Chrobrego po 1018 r.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– uzasadnia, jakie znaczenie dla powstającego państwa polskiego miało przyjęcie chrześcijaństwa</li> <li>– omawia stosunki Polski Bolesława Chrobrego z sąsiadami</li> <li>– ocenia, jakie znaczenie dla Polski miał zjazd gnieźnieński i koronacja królewska Bolesława Chrobrego</li> <li>– uzasadnia wpływ chrystianizacji Polski na przejęcie dorobku cywilizacji zachodnioeuropejskiej</li> <li>– analizuje rolę zjazdu gnieźnieńskiego w 1000 r. w procesie wzmacniania pozycji Bolesława Chrobrego i jego państwa</li> </ul>
10. Monarchia piastowska w latach 1025–1138	Uświadomienie przemian zachodzących w monarchii piastowskiej po śmierci pierwszego króla Bolesława Chrobrego do rozbicia dzielnicowego (do 1138 roku).	<ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia pojęcia: reakcja pogańska, trybut, woj, prawo rycerskie, główszczyzna, nawiązka, opactwo benedyktynów, obóz papieski, palatyn (wojewoda)</li> <li>– omawia sytuację, jaka panowała na ziemiach polskich po objęciu władzy przez Mieszka II oraz po jego śmierci</li> <li>– wymienia terytoria, które znajdowały się pod panowaniem Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Krzywoustego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– charakteryzuje przyczyny i konsekwencje konfliktu króla Bolesława Śmiałego z biskupem Stanisławem</li> <li>– omawia przyczyny i skutki reakcji pogańskiej, do której doszło w okresie osłabienia władzy centralnej po śmierci Mieszka II</li> <li>– analizuje i ocenia politykę zagraniczną Bolesława Krzywoustego i wymienia jego najważniejsze osiągnięcia</li> <li>– charakteryzuje przemiany związane z nadaniem przez Kazimierza Odnowiciela ziemi dla wojów na prawie rycerskim</li> <li>– uzasadnia, czy słusznie Kazimierz otrzymał przydomek Odnowiciel</li> </ul>
11. Rozbicie dzielnicowe i jego skutki	Zrozumienie statutu Bolesława Krzywoustego, poszczegól-	<ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia pojęcia: statut (testament) Bolesława Krzywoustego, princeps, senior, pryncypat, seniorat, możnowładztwo krakowskie, monarchia Henryków śląskich, Mongołowie (Tatarzy), zakon krzyżacki, kolonizacja na prawie niemieckim, lokacja, kolonizacja</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia, jakie konsekwencje miały następujące wydarzenia: sprowadzenie zakonu krzyżackiego, bitwa pod Legnicą oraz zabójstwo Przemysła II</li> <li>– sporządza linię czasu prezentującą etapy przebiegu rozbicia dzielnicowego w Polsce</li> </ul>

	nnych etapów rozbicia dzielnicowego i jego skutków.	wewnętrzna, wolnizna, trójpolówka, sołtys, podgrodzie, osada targowa, prawo magdeburskie, wójt – omawia zasady zawarte w ustawie sukcesyjnej (tzw. testamencie) Bolesława Krzywoustego – wyjaśnia przyczyny i konsekwencje rozbicia dzielnicowego	– charakteryzuje zasady i przebieg kolonizacji na prawie niemieckim oraz podaje przykłady tego procesu – analizuje proces, który doprowadził do upadku zasady pryncypatu i senioratu oraz podaje konsekwencje tych wydarzeń – analizuje czynniki, które doprowadziły do ożywienia gospodarczego na ziemiach polskich w XII–XIII wieku
12. Polska za Władysława Łokietka i Kazimierza Wielkiego	Uporządkowanie wiedzy na temat Polski za Władysława Łokietka i Kazimierza Wielkiego.	– wyjaśnia pojęcia: dynastia Przemyślidów, bunt wójta Alberta, Szczerbiec, wieczysty pokój, zjazd monarchów w Krakowie, pieczęć majestatowa, statut piotrkowski, statut wiślicki, Akademia Krakowska, przymus drogowy, prawo składu, żupy solne – wymienia osiągnięcia i niepowodzenia Władysława Łokietka w polityce wewnętrznej i zagranicznej – omawia proces odbudowy Królestwa Polskiego przez Władysława Łokietka	– charakteryzuje i ocenia politykę króla Kazimierza Wielkiego wobec zakonu krzyżackiego i Jana Luksemburskiego – zaznacza na mapie ziemie, które wchodziły w skład państwa polskiego za Władysława Łokietka i Kazimierza Wielkiego – ocenia panowanie Władysława Łokietka – charakteryzuje przemiany gospodarcze i społeczne, jakie zaszły w Polsce w czasach Kazimierza Wielkiego – uzasadnia, jakie znaczenie dla odbudowującego się Królestwa Polskiego miał pokój kaliski – ocenia rządy króla Kazimierza – uzasadnia, czy słusznie zasłużył on na przydomek Wielki
13. Od unii polsko-węgierskiej do unii polsko-litewskiej. Polska za panowania Ludwika Węgierskiego i Władysława Jagiełły	Przedstawienie dziejów Polski od unii polsko-węgierskiej do unii polsko-litewskiej, panowania Ludwika Węgierskiego i Władysława Jagiełły.	– wyjaśnia pojęcia: Andegawenowie, przywilej koszycki, unia personalna, Jagiellonowie, wielka wojna z zakonem krzyżackim, I pokój toruński – wyjaśnia istotę unii personalnej i wskazuje przykłady takich unii w dziejach Polski średniowiecznej	– charakteryzuje okoliczności zawarcia unii polsko-litewskiej w XIV wieku – przedstawia okres panowania Ludwika Węgierskiego w Polsce – charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie w XV wieku – ocenia wpływ przywilejów zdobytych przez szlachtę w omawianym okresie na życie społeczne, polityczne i gospodarcze w Królestwie Polskim – ocenia znaczenie zawarcia unii polsko-litewskiej w XIV wieku – analizuje rządy króla Władysława Jagiełły

<p>14. Państwo polsko-litewskie za panowania Władysława Warneńczyka i Kazimierza Jagiellończyka</p>	<p>Zapoznanie z państwem polsko-litewskim za panowania Władysława Warneńczyka i Kazimierza Jagiellończyka.</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: władza regencyjna, unia personalna polsko-węgierska, wojna trzynastoletnia, Związek Pruski, konfederacja, przywilej inkorporacyjny, II pokój toruński, Prusy Zakonne, Tajna Rada Związku Pruskiego, folwark szlachecki, pańszczyzna, układ o sukcesji, rada koronna, przywileje szlacheckie, urzędnicy ziemscy, sejmiki ziemskie, sejm walny, izba poselska i senacka          – omawia zmiany terytorialne po zawarciu II pokoju toruńskiego w 1466 r.          – przedstawia przyczyny i konsekwencje trzynastoletniej wojny z zakonem krzyżackim</p>	<p>– wyjaśnia, jaki charakter miała monarchia w Polsce w XV w. i jaki był zakres władzy króla          – ocenia wpływ przywilejów zdobytych przez szlachtę do końca XV wieku na życie społeczne, polityczne i gospodarcze w Królestwie Polskim          – charakteryzuje i ocenia politykę dynastyczną Jagiellonów w XV wieku</p>
<p>15. Miejsce Polski w średniowiecznej Europie. Kultura na ziemiach polskich.</p>	<p>Określenie miejsca Polski w średniowiecznej Europie, przybliżenie kultury na ziemiach polskich w okresie średniowiecza.</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: cywilizacja zachodnioeuropejska – kultura łacińska, misje chrystianizacyjne, synkretyzm, kalendarz liturgiczny, kalendarz juliański, roczniki, kroniki, <i>Bogurodzica</i>, <i>Kazania świętokrzyskie</i>, <i>Psalterz floriański</i>, szkoły katedralne, szkoły zakonne, szkoły parafialne, Drzwi Gnieźnieńskie, płyta wiślicka, romański portal, Collegium Maius, Barbakan, ołtarz Wita Stwosza, gotycki ratusz, freski w kaplicy Trójcy Świętej na zamku w Lublinie          – wyjaśnia, jakie znaczenie miało przyjęcie chrześcijaństwa w obrządku łacińskim przez Mieszka I          – wymienia najstarsze zabytki piśmiennictwa w języku polskim oraz kroniki i ich twórców</p>	<p>– charakteryzuje rozwój szkolnictwa w Królestwie Polskim          – umieszcza na mapie Polski symbole przedstawiające zabytki romańskie i gotyckie polskiego średniowiecza          – charakteryzuje sztukę romańską i gotycką na ziemiach polskich          – analizuje informacje na temat zabytków sztuki średniowiecznej w swojej miejscowości lub regionie          – uzasadnia, jaką rolę odegrała Akademia Krakowska w procesie alfabetyzacji ziem polskich</p>
<p>16. Ziemie polskie w średniowieczu – lekcja powtórzeniowa</p>	<p>jw.</p>	<p>jw.</p>	<p>jw.</p>
<p>17. Ziemie polskie w średniowieczu –</p>	<p>jw.</p>	<p>jw.</p>	<p>jw.</p>

lekcja sprawdzająca			
<b>Rozdział III. Czasy nowożytne i Rzeczpospolita Obojga Narodów – XVI–XVIII w</b>			
18. Wielkie odkrycia geograficzne i europejska ekspansja kolonialna	Uporządkowanie wiedzy na temat wielkich odkryć geograficznych i europejskiej ekspansji kolonialnej.	<ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia pojęcia: busola, karawela, kość słoniowa, Indianie, Linia rozgraniczająca, kolonializm, konkwistador, niewolnictwo, Ameryka Łacińska, Mulaci, Metysi</li> <li>– wymienia największych europejskich odkrywców i ich osiągnięcia</li> <li>– wyjaśnia, dlaczego na przełomie epoki średniowiecznej i nowożytnej Europejczycy podjęli wyprawy odkrywcze i rozpoczęli ekspansję kolonialną na innych kontynentach</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– charakteryzuje najważniejsze następstwa odkryć geograficznych i ekspansji kolonialnej</li> <li>– umieszcza na mapie konturowej świata symbole przedstawiające nowo założone kolonie</li> <li>– charakteryzuje proces powstawania pierwszych nowożytnych imperiów kolonialnych i ich wpływ na nowy podział świata</li> <li>– uzasadnia, na czym opierał się sukces państw kolonialnych od XV do XVI wieku</li> </ul>
19. Reformacja i konflikty religijne w Europie	Uświadomienie procesu reformacji w Europie i przyczyn oraz skutków konfliktów religijnych mających miejsce w Europie.	<ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia pojęcia: reformacja, konflikty religijne, odpust, bulla, pastor, luteranizm, wojna chłopska, protestanci, pokój augsburski, kalwinizm, predestynacja, akt supremacji, Kościół anglikański, hugenoci, noc św. Bartłomieja, edykt nantejski, sobór trydencki, Towarzystwo Jezusowe – jezuita, kontreformacja, Święte Oficjum, <i>Indeks ksiąg zakazanych</i></li> <li>– przedstawia okoliczności, w jakich doszło do walk religijnych w krajach europejskich</li> <li>– wymienia państwa, w których dominowały wyznania protestanckie, oraz te, w których panowała religia katolicka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– charakteryzuje przyczyny wystąpień zwolenników reformacji przeciwko doktrynie i sposobowi funkcjonowania Kościoła katolickiego</li> <li>– przedstawia działania Kościoła katolickiego podjęte w odpowiedzi na reformację</li> <li>– charakteryzuje najważniejsze założenia wyznań protestanckich</li> <li>– analizuje, czym różnił się luteranizm od kalwinizmu</li> <li>– podaje i ocenia następstwa reformacji i kontreformacji w wybranych państwach Europy</li> </ul>
20. Kultura europejska epoki renesansu i baroku	Porównanie europejskiej kultury epoki renesansu i baroku.	<ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia pojęcia: humanizm, myśl humanistyczna, druk, maszyna drukarska, odrodzenie, renesans, krytycyzm, zasada „cel uświęca środki”, perspektywa linearna, trójwymiarowa przestrzeń, barok, styl barokowy, monumentalizm, światłocień, Wersal, empiryzm, racjonalizm</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– charakteryzuje idee głoszone przez humanistów</li> <li>– wskazuje i porównuje ze sobą najważniejsze cechy kultury renesansowej i barokowej</li> <li>– na podstawie zamieszczonych źródeł ikonograficznych wskazuje najbardziej wyróżniające się cechy architektury renesansowej</li> </ul>

		– wymienia najważniejszych artystów renesansu i baroku	– wymienia i ocenia twórczość najważniejszych artystów renesansu i baroku
21. Oświecenie i przemiany cywilizacyjne i polityczne XVIII w.	Zrozumienie kulturowego dziedzictwa epoki oświecenia i przemian cywilizacyjno-politycznych zachodzących na świecie w XVIII wieku.	– wyjaśnia pojęcia: oświecenie, rewolucja agrarna, płodozmian, rewolucja przemysłowa, maszyna parowa, latające czółenka, „oświecanie umysłów”, krytycyzm, deizm, ateizm, encyklopedia, trójpodział władzy, rewolucja amerykańska, kongres kontynentalny, Deklaracja niepodległości Stanów Zjednoczonych, Konstytucja Stanów Zjednoczonych Ameryki, stan trzeci, burżuazja, rewolucja francuska, Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela – omawia wpływ idei oświeceniowych na rewolucję amerykańską i francuską	– charakteryzuje najważniejsze założenia myśli oświeceniowej – wyjaśnia, na czym – według myślicieli epoki oświecenia – powinny opierać się relacje pomiędzy władzą a ludźmi – wyjaśnia pojęcia rewolucji agrarnej i przemysłowej oraz analizuje, w jaki sposób wpłynęły one na życie społeczne w XVIII w.
22. Państwo polsko-litewskie w XVI w. (do 1569 r.)	Uporządkowanie wiedzy na temat państwa polsko-litewskiego w XVI wieku.	– wyjaśnia pojęcia: sekularyzacja Państwa Zakonnego, hołd lenny, hołd pruski, gospodarka folwarczno-pańszczyźniana, przywilej piotrkowski, spichlerz, demokracja szlachecka, możnowładztwo, szlachta średnia, konstytucja, konstytucja <i>Nihil Novi</i> , sejm, senat, pospolite ruszenie prawo nobilitacji, sejmiki, nominacja, sejm nadzwyczajny, sejm elekcyjny, sejm koronacyjny, zasada jednomyślności – omawia stosunki państwa polsko-litewskiego z sąsiadami w XVI w. – wyjaśnia, na czym polegała demokracja szlachecka w Polsce	– charakteryzuje gospodarkę folwarczno-pańszczyźnianą na ziemiach polskich – ocenia, jakie konsekwencje miał rozwój gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej dla szlachty, mieszczan i chłopów oraz państwa – na podstawie tekstu źródłowego opisuje produkty, jakimi handlowano w Gdańsku w XVI w. – uzasadnia, jaką rolę odgrywał sejm w Rzeczypospolitej w XVI w. – analizuje, jakie znaczenie dla ukształtowania się demokracji szlacheckiej miała konstytucja <i>Nihil Novi</i>
23. Rzeczpospolita Obojga Narodów w 2. połowie XVI w.	Zapoznanie z Rzeczpospolitą Obojga Narodów w 2. połowie XVI wieku: unią lubelską,	– wyjaśnia pojęcia: Rzeczpospolita państwem bez stosów, Prusy Książęce, Kościół narodowy, bracia polscy, arianie, konfederacja warszawska, unia brzeska, Kościół unicki, Kościół grekokatolicki, unia lubelska, Rzeczpospolita Obojga Narodów, arras, cerkiew grekokatolicka, wolna elekcja, <i>interrex</i> , artykuły henrykowskie, bezkrólewie, Zamek Królewski w	– charakteryzuje zasady ustrojowe Rzeczypospolitej, jakie ukształtowały się pod koniec XVI wieku – analizuje, w jaki sposób wybierano władców po śmierci ostatniego z Jagiellonów – ocenia, czy Rzeczpospolita szlachecka była państwem tolerancji religijnej – uzasadnia swoją opinię



	tolerancją religijną i pierwszą wolną elekcją.	Warszawie – wyjaśnia pojęcie „unia realna” i wymienia warunki, na których została zawarta unia lubelska	
24. Kultura renesansowa w Rzeczypospolitej	Uporządkowanie wiedzy na temat kultury renesansowej w Rzeczypospolitej i dziedzictwa kulturowego.	– wyjaśnia pojęcia: humanistyczne idee, renesansowy dziedziniec, kaplica grobowa Zygmunta Starego, Kaplica Zygmuntowska, sarkofag, mecenas, krużganki, arkady, Sukiennice, Wielki Arsenał, Złota Brama, renesansowy ratusz, język narodowy, <i>Psalterz Dawidowy</i> , Biblia brzeska, gimnazjum kalwińskie, kolegium jezuickie, Akademia Wileńska, Akademia Zamojska – opisuje przemiany w szkolnictwie na ziemiach polskich w XVI wieku – wymienia najważniejsze dzieła sztuki renesansowej w Polsce	– charakteryzuje informacje na temat zabytków architektury renesansowej na terenie swojego regionu – wymienia najwybitniejszych polskich twórców epoki renesansu – analizuje, czym się zasłużyli dla kultury i nauki najwybitniejsi polscy twórcy epoki renesansu – analizuje, w jaki sposób humanizm i kultura renesansowa dotarły na teren Rzeczypospolitej – argumentuje, jakie było miejsce Kościoła w rzeczywistości kulturalnej i naukowej, która wytworzyła się na ziemiach polskich w XVI wieku
25. Rzeczpospolita Obojga Narodów w XVII wieku	Zrozumienie problemów Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII wieku, przyczyn i skutków konfliktów ze Szwecją, Rosją, Turcją i Kozakami.	– wyjaśnia pojęcia: husarz, husaria, koncerz, dymitriada, Inflanty, powstanie Chmielnickiego, Chanat Krymski, kozak, powstanie chłopskie, potop szwedzki, żupan, konfederacja wojskowo-szlachecka, suwerenność, latyfundium, <i>liberum veto</i> , abdykacja – przedstawia przyczyny wojen między Rzeczpospolitą a Szwecją, Rosją i Turcją – wymienia najważniejsze etapy konfliktów i stoczone bitwy ze Szwecją, Rosją i Turcją	– omawia przyczyny wybuchu powstania Chmielnickiego i określa jego skutki – charakteryzuje przejawy kryzysu gospodarczego, jaki dotknął Rzeczpospolitą w XVII w. i jego następstwa społeczno-polityczne – analizuje, jakie terytoria utraciła Rzeczpospolita w drugiej połowie XVII wieku
26. Rzeczpospolita w czasach saskich. Kultura barokowo-sarmacka	Zaprezentowanie Rzeczypospolitej w czasach saskich i przybliżenie kultury	– wyjaśnia pojęcia: czasy saskie, unia personalna, III wojna północna, sejm niemy, „Za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa”, kultura barokowo-sarmacka, Kolumna Zygmunta, taniec śmierci, portrety trumienne, Kalwaria, Kalwaria Zebrzydowska, sarmatyzm, kontusz, złota wolność szlachecka, ksenofobia, przedmurze	– charakteryzuje, jakie były skutki zwycięstwa kontrreformacji w Rzeczypospolitej – analizuje, czym charakteryzowała się ideologia i kultura sarmacka – ocenia, dlaczego szlachta uważała Rzeczpospolitą za przedmurze chrześcijaństwa

	barokowo-sarmackiej.	chrześcijaństwa – opisuje, czym charakteryzował się barok w Rzeczypospolitej	– ocenia okres panowania królów: Augusta II i Augusta III – uzasadnia, jakie negatywne i pozytywne zjawiska miały miejsce w okresie panowania Augusta II i Augusta III w Rzeczypospolitej
27. Rzeczpospolita za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego. Konstytucja 3 maja	Uporządkowanie wiedzy na temat Rzeczypospolitej za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego i znaczenia Konstytucji 3 maja 1791 roku.	– wyjaśnia pojęcia: Familia, Szkoła Rycerska, Pałac Kadetów, prawa kardynalne, konfederacja barska, pierwszy rozbiór Polski, kołacz królów, traktat rozbiorowy, Komisja Edukacji Narodowej, Sejm Czteroletni lub Wielki, stronnictwo królewskie (dworskie), stronnictwo patriotyczne, stronnictwo hetmańskie, reformy wojskowe i podatkowe, ustawa o miastach, Konstytucja 3 maja, Straż Praw, konfederacja targowicka, wojna w obronie Konstytucji 3 maja, Order Virtuti Militari – przedstawia przyczyny i skutki zawiązania konfederacji targowickiej – wyjaśnia, dlaczego doszło do I rozbioru i jakie ziemie w jego wyniku utraciła Rzeczpospolita	– charakteryzuje metody ingerowania Rosji w sprawy Rzeczypospolitej w XVIII wieku – charakteryzuje stronnictwa polityczne działające w okresie obrad Sejmu Wielkiego – analizuje ustrój Rzeczypospolitej, który ukształtował się w wyniku reform Sejmu Wielkiego i uchwalenia Konstytucji 3 maja
28. Upadek Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Oświecenie w Rzeczypospolitej	Wyjaśnienie przyczyn upadku I Rzeczypospolitej. Przybliżenie kultury oświecenia w Polsce.	– wyjaśnia pojęcia: drugi rozbiór Polski, sejm rozbiorowy, bojkot, insurekcja kościuszkowska, akt powstania, odezwa Tadeusza Kościuszki do polskich kobiet, kosynierzy, uniwersał połaniecki, rzeź Pragi, trzeci rozbiór Polski, Collegium Nobilium, Biblioteka Załuskich, Teatr Narodowy, „Monitor”, zakon pijarów, szkoły główne, obiady czwartkowe, Łazienki Królewskie (Pałac na Wodzie w Warszawie) – wymienia, jakie terytoria Rzeczypospolitej zajęły mocarstwa rozbiorowe w wyniku II i III rozbioru – omawia przebieg insurekcji kościuszkowskiej	– wyjaśnia, w jaki sposób i dlaczego Kościuszko zabiegał o pozyskanie poparcia chłopów dla powstania – charakteryzuje zmiany w szkolnictwie polskim, jakie zaszły w II. połowie XVIII w. – charakteryzuje kulturę doby oświecania w Rzeczypospolitej – uzasadnia, które z przyczyn upadku Rzeczypospolitej były najistotniejsze, oraz podaje argumenty – ocenia, jaką rolę odegrała Komisja Edukacji Narodowej w przemianach edukacyjnych w XVIII wieku
29. Czasy nowożytne i Rzeczpospolita	jw.	jw.	jw.

Obojga Narodów – XVI–XVIII w. – lekcja powtórzeniowa			
30. Czasy nowożytne i Rzeczpospolita Obojga Narodów – XVI–XVIII w. – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.